

2026

Bezpečnost transformátorů, tlumivek, napájecích zdrojů a jejich kombinací –

Část 2-14: Zvláštní požadavky a zkoušky
pro transformátory s proměnným převodem

a pro napájecí zdroje obsahující transformátory s proměnným
převodem pro obecné použití

ČSN

EN IEC 61558-2-14

ed. 2

35 1330

idt IEC 61558-2-14:2022

Safety of transformers, reactors, power supply units and combinations thereof –

Part 2-14: Particular requirements and tests for variable transformers and power supply units
incorporating variable transformers for general applications

Sécurité des transformateurs, bobines d'inductance, blocs d'alimentation et des combinaisons de ces
éléments –

Partie 2-14: Exigences particulières et essais pour les transformateurs variables et les blocs
d'alimentation incorporant

des transformateurs variables pour applications générales

Sicherheit von Transformatoren, Drosseln, Netzgeräten und deren Kombinationen –

Teil 2-14: Besondere Anforderungen und Prüfungen für Stelltransformatoren und Netzgeräte, die
Stelltransformatoren enthalten

Tato norma je českou verzí evropské normy EN IEC 61558-2-14:2025. Překlad byl zajištěn Českou
agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN IEC 61558-2-14:2025. It was
translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

S účinností od 2028-03-31 se nahrazuje ČSN EN 61558-2-14 (35 1330) ze srpna 2013, která do
uvedeného data platí souběžně s touto normou.

Národní předmluva

Upozornění na používání této normy

Souběžně s touto normou je v souladu s předmluvou k EN IEC 61558-2-14:2025 dovoleno do
2028-03-31 používat dosud platnou ČSN EN 61558-2-14 (35 1330) ze srpna 2013.

Změny proti předchozí normě

Norma byla přepracována v souladu s přejímanou evropskou normou. Změny jsou uvedeny

v informativních údajích z IEC.

Informace o citovaných dokumentech

EN IEC 61558-1:2019 zavedena v ČSN EN IEC 61558-1 ed. 3:2020 (35 1330) Bezpečnost transformátorů, tlumivek, napájecích zdrojů a jejich kombinací – Část 1: Obecné požadavky a zkoušky

Souvisící ČSN a TNI

ČSN EN IEC 60076-11 ed. 2:2019 (35 1001) Výkonové transformátory – Část 11: Suché transformátory

ČSN EN IEC 61558 (soubor) (35 1330) Bezpečnost transformátorů, tlumivek, napájecích zdrojů a jejich kombinací

ČSN EN 60204-1 ed. 3:2019 (33 2200) Bezpečnost strojních zařízení – Elektrická zařízení strojů – Část 1: Obecné požadavky

TNI POKYN ISO/IEC 51:2015 (76 3503) Bezpečnostní hlediska – Směrnice pro jejich začlenění do norem

Vysvětlivky k textu této normy

V případě nedatovaných odkazů na evropské/mezinárodní normy jsou ČSN uvedené v článku „Souvisící ČSN a TNI“ nejnovějšími vydáními, platnými v době schválení této normy. Při používání této normy je třeba vždy použít taková vydání ČSN, která přejímají nejnovější vydání nedatovaných evropských/mezinárodních norem (včetně všech změn).

Informativní údaje z IEC 61558-2-14:2022

Tuto mezinárodní normu vypracovala technická komise IEC/TC 96 *Transformátory, tlumivky, napájecí zdroje a jejich kombinace*.

Toto druhé vydání zrušuje a nahrazuje první vydání z roku 2012. Toto vydání je jeho technickou revizí.

Toto vydání obsahuje v porovnání s předchozím vydáním dále uvedené významné technické změny:

- a) úpravu struktury a odkazů v souladu s IEC 61558-1:2017;
- b) popis konstrukcí přesunutých do IEC 61558-1:2017;
- c) nová značka pro **napájecí zdroj** s lineárně regulovaným výstupním napětím a požadované změny polohy **sběrače proudu**.

Text této normy se zakládá na těchto dokumentech:

Návrh	Zpráva o hlasování
96/507/CDV	96/528/RVC

Úplnou informaci o hlasování při schvalování této normy lze najít ve zprávě o hlasování ve výše uvedené tabulce.

Jazyk použitý při vypracování této mezinárodní normy je angličtina.

Tento dokument byl navržen v souladu se směrnicemi ISO/IEC, část 2, a byl vypracován v souladu se směrnicemi ISO/IEC, část 1, a se směrnicemi ISO/IEC, dodatkem IEC, dostupnými na www.iec.ch/members_experts/refdocs. Hlavní typy dokumentů vypracované v IEC jsou podrobněji popsány na www.iec.ch/standardsdev/publications.

Tato část má status skupinové bezpečnostní publikace v souladu s Pokynem IEC 104.

Tuto mezinárodní normu je třeba používat společně s IEC 61558-1:2017.

POZNÁMKA 1 Kde je v normě uvedeno „část 1“, vztahuje se k IEC 61558-1:2017.

Tento dokument doplňuje nebo mění odpovídající kapitoly IEC 61558-1:2017 tak, aby se tato publikace změnila na IEC normu: *Zvláštní požadavky a zkoušky pro transformátory s proměnným převodem a pro napájecí zdroje obsahující transformátory s proměnným převodem pro obecné použití*.

Seznam všech částí souboru IEC 61558 se společným názvem *Bezpečnost transformátorů, tlumivek, napájecích zdrojů a jejich kombinací* je možno nalézt na webových stránkách IEC.

Příští vydání části tohoto souboru vyjdou pod výše uvedeným novým obecným názvem. Názvy existujících částí tohoto souboru budou upraveny při jejich příštím vydání.

Pokud tento dokument uvádí „*doplnění*“, „*modifikaci*“, nebo „*nahrazení*“, je třeba odpovídajícím způsobem upravit příslušné znění IEC 61558-1:2017.

V tomto dokumentu se používají tyto druhy písma:

- požadavky: kolmé písmo;
- *zkušební specifikace: kurziva;*
- poznámky: malé kolmé písmo.

Tučně uvedená slova v textu dokumentu jsou definována v kapitole 3.

Články, poznámky, obrázky a tabulky doplňující ty v IEC 61558-1:2017 jsou číslovány od 101; doplňující přílohy jsou označeny AA, BB atd.

Komise rozhodla, že obsah tohoto dokumentu zůstane nezměněn až do data příští prověrky (stability date) uvedeného na webových stránkách IEC (webstore.iec.ch) v údajích o tomto dokumentu. K tomuto datu bude dokument buď

- znovu potvrzen,
- zrušen,
- nahrazen revidovaným vydáním, nebo
- změněn.

Vypracování normy

Zpracovatel odborného překladu: Ing. Magdaléna Trnková, Ph.D., MBA, IČO 02082942

Technická normalizační komise: TNK 97 Elektroenergetika

Vydala: Česká agentura pro standardizaci, státní příspěvková organizace

Citované dokumenty a souvisící ČSN lze získat v e-shopu.

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN IEC 61558-2-14

Březen 2025

ICS 29.180
EN 61558-2-14:2013

Nahrazuje

Bezpečnost transformátorů, tlumivek, napájecích zdrojů a jejich kombinací – Část 2-14: Zvláštní požadavky a zkoušky pro transformátory s proměnným převodem a pro napájecí zdroje obsahující transformátory s proměnným převodem pro obecné použití
(IEC 61558-2-14:2022)

Safety of transformers, reactors, power supply units and combinations thereof –
Part 2-14: Particular requirements and tests for variable transformers and power supply units incorporating variable transformers for general applications
(IEC 61558-2-14:2022)

Sécurité des transformateurs, bobines d'inductance, blocs d'alimentation et des combinaisons de ces éléments –
Partie 2-14: Exigences particulières et essais pour les transformateurs variables et les blocs d'alimentation incorporant des transformateurs variables pour applications générales
(IEC 61558-2-14:2022)

Sicherheit von Transformatoren, Drosseln, Netzgeräten und deren Kombinationen –
Teil 2-14: Besondere Anforderungen und Prüfungen für Stelltransformatoren und Netzgäte, die Stelltransformatoren enthalten
(IEC 61558-2-14:2022)

Tato evropská norma byla schválena CENELEC dne 2024-10-16. Členové CENELEC jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy.

Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CENELEC.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CENELEC do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CENELEC jsou národní elektrotechnické komitety Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltý, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice

European Committee for Electrotechnical Standardization

Comité Européen de Normalisation Electrotechnique

Europäisches Komitee für Elektrotechnische Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2025 CENELEC Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky
jsou celosvětově vyhrazena členům CENELEC.

Ref. č. EN IEC 61558-2-14:2025 E

Evropská předmluva

Text dokumentu 96/507/CDV, budoucího druhého vydání IEC 61558-2-14, který vypracovala technická komise IEC/TC 96 *Transformátory, tlumivky, napájecí zdroje a jejich kombinace*, byl předložen k paralelnímu hlasování IEC-CENELEC a byl schválen CENELEC jako EN IEC 61558-2-14:2025.

Jsou stanovena tato data:

- nejzazší datum zavedení dokumentu na národní úrovni
vydáním identické národní normy nebo vydáním
oznámení o schválení k přímému používání
jako normy národní (dop) 2026-03-31
- nejzazší datum zrušení národních norem,
které jsou s dokumentem v rozporu (dow) 2028-03-31

Tento dokument nahrazuje EN 61558-2-14:2013 a všechny její změny a opravy (pokud existují).

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CENELEC nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Tento dokument je třeba používat společně s EN IEC 61558-1:2019.

Jakákoli zpětná vazba a otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na webových stránkách CENELEC.

Oznámení o schválení

Text mezinárodní normy IEC 61558-2-14:2022 byl schválen CENELEC jako evropská norma bez jakýchkoliv modifikací.

Úvod.....	8
1..... Rozsah platnosti.....	9
2..... Citované dokumenty.....	11
3..... Termíny a definice.....	11
4..... Obecné požadavky.....	12
5..... Obecné poznámky ke zkouškám.....	12
6..... Jmenovité hodnoty.....	12
7..... Třídění.....	13
8..... Značení a další informace.....	13
9..... Ochrana před úrazem elektrickým proudem.....	15
10..... Změna nastavení vstupního napětí.....	15
11..... Výstupní napětí a výstupní proud při zatížení.....	15
12..... Výstupní napětí naprázdno.....	15
13..... Napětí	

nakrátko.....	
.....	17
14.....	
Oteplení.....	
.....	17
15.....	Ochrana před zkratem
a přetížením.....	
17	
16.....	Mechanická
pevnost.....	
.....	17
17.....	Ochrana před škodlivým vniknutím prachu, pevných těles
a vlhkosti.....	18
18.....	Izolační odpor, elektrická pevnost a unikající
proud.....	18
19.....	
Konstrukce.....	
.....	18
20.....	
Součásti.....	
.....	18
21.....	Vnitřní
spoje.....	
.....	18
22.....	Připojení k napájení a ostatní pohyblivé kabely nebo
přívody.....	18
23.....	Svorky pro vnější
vodiče.....	
.....	19
24.....	Opatření pro ochranné spojení se
zemí.....	19
25.....	Šrouby a šroubové
spoje.....	
.....	19
26.....	Povrchové cesty, vzdušné vzdálenosti a vzdálenosti napříč
izolací.....	19
27.....	Odolnost proti teple, ohni a plazivým
proudům.....	19

28.....	Odolnost proti	
	korozí.....	
.....		19

Přílohy.....		
.....		20

Příloha ZA (normativní) Normativní odkazy na mezinárodní publikace a jim odpovídající evropské publikace.....	22
--	----

Bibliografie.....		
.....		21

Tabulka 101 - Značky označující typ transformátoru

Tabulka 102 - Poměry výstupních napětí pro autotransformátory, transformátory s odděleným vinutím a bezpečnostní ochranné transformátory

Tabulka 103 - Poměry výstupních napětí pro oddělovací ochranné transformátory

Tabulka 104 - Maximální dovolené teploty vinutí

Úvod

IEC/TC 96 plní funkci norem o skupinové bezpečnosti v souladu s Pokynem IEC 104 pro transformátory jiné než ty, které jsou určeny k napájení distribučních sítí, zejména transformátory a **napájecí zdroje** určené k tomu, aby umožnily použití ochranných opatření proti úrazu elektrickým proudem, jak jsou definovány v TC 64, ale v určitých případech včetně omezení napětí a horizontální bezpečnostní funkce pro obvody SELV v souladu s IEC 60364-4-41.

Funkce skupinové bezpečnosti (GSF – *group safety function*) je nezbytná z důvodu odpovědnosti, např. pro bezpečnostní zařízení velmi nízkého napětí (SELV) podle IEC 61140:2016, 5.2.6 a IEC 60364-4-41:2005, 414.3.1 nebo řídicí obvody podle IEC 60204-1:2016, 7.2.4.

Funkce skupinové bezpečnosti je potřebná pro každou část IEC 61558-2, protože různé normy souboru IEC 61558 lze kombinovat v jedné konstrukci, ale v určitých případech bez omezení **jmenovitého výstupního výkonu**.

Například **autotransformátor** podle IEC 61558-2-13 může být navržen se samostatným obvodem SELV v souladu s konkrétními požadavky pro IEC 61558-2-6, které se týkají obecných požadavků IEC 61558-1.

1 Rozsah platnosti

Nahrazuje se:

Tato část IEC 61558 se zabývá bezpečností **transformátorů s proměnným převodem** pro obecné použití a **napá-**

jecích zdrojů obsahujících **transformátory s proměnným převodem** pro obecné použití. Tento dokument se také vztahuje na **transformátory** obsahující **elektronické obvody**.

POZNÁMKA 1 Bezpečnost zahrnuje elektrické, tepelné a mechanické aspekty.

Pokud není specifikováno jinak, od tohoto místa dále termín **transformátor** zahrnuje **transformátory s proměnným převodem** a **napájecí zdroje** obsahující **transformátory s proměnným převodem** pro všeobecné použití.

Tento dokument platí pro **napájecí zdroje** (lineární). Pro **spínané napájecí zdroje** platí IEC 61558-2-16 společně s tímto dokumentem. Tam, kde jsou dva požadavky v protikladu, platí přísnější požadavek.

Tento dokument se nevztahuje na **transformátory** spadající pod IEC 60076-11.

Tento dokument je použitelný pro **nepřenosné** nebo **přenosné**, jednofázové nebo vícefázové, vzduchem chlazené (přirozené nebo nucené) **samostatné** nebo **sdíružené suché transformátory**:

- **autotransformátory s proměnným převodem;**
- **transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím;**
- **oddělovací ochranné transformátory s proměnným převodem;**
- **bezpečnostní ochranné transformátory s proměnným převodem.**

Vinutí mohou být zapouzdřená nebo nezapouzdřená.

Jmenovité vstupní napětí nepřekračuje AC 1 000 V a **jmenovitý vstupní kmitočet** a **vnitřní pracovní kmitočet** nepřekračují 500 Hz.

Jmenovitý výkon nepřekračuje:

- 40 kVA pro jednofázové **autotransformátory s proměnným převodem;**
- 200 kVA pro vícefázové **autotransformátory s proměnným převodem;**
- 1 kVA pro jednofázové **transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím;**
- 5 kVA pro vícefázové **transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím;**
- 25 kVA pro jednofázové **oddělovací ochranné transformátory s proměnným převodem;**
- 40 kVA pro vícefázové **oddělovací ochranné transformátory s proměnným převodem;**
- 10 kVA pro jednofázové **bezpečnostní ochranné transformátory s proměnným převodem;**

- 16 kVA pro vícefázové **bezpečnostní ochranné transformátory s proměnným převodem**.

Tento dokument platí pro **transformátory s proměnným převodem** bez omezení **jmenovitého výkonu**, které jsou předmětem dohody mezi kupujícím a výrobcem.

POZNÁMKA 2 **Transformátory** určené k napájení distribučních sítí nejsou předmětem této normy.

Pro **autotransformátory s proměnným převodem** platí:

- **výstupní napětí naprázdno** nebo **jmenovité výstupní napětí** nepřekračují AC 1 000 V nebo DC 1 415 V bez zvlnění;
- pro **samostatné autotransformátory s proměnným převodem jmenovité výstupní napětí** překračují AC 50 V nebo DC 120 V bez zvlnění, ale nepřekračuje AC 250 V.

POZNÁMKA 3 **Autotransformátory s proměnným převodem** jsou normálně určeny ke sdružení se zařízeními pro zajištění napětí odlišného od napájecího napětí pro funkční požadavky zařízení.

Ochranu před úrazem elektrickým proudem lze zajistit jinými prvky zařízení, jako je **kostra**.

POZNÁMKA 4 **Autotransformátory s proměnným převodem** určené k tomu, aby byly používány technicky kvalifikovanými nebo vyškolenými pracovníky, se považují za **sdružené transformátory s proměnným převodem** a mohou mít **jmenovité výstupní napětí** nižší než AC 50 V.

Pro **transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím** platí:

- **výstupní napětí naprázdno** nebo **jmenovité výstupní napětí** nepřekračují AC 1 000 V nebo DC 1 415 V bez zvlnění;
- pro **přenosné transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím jmenovité výstupní napětí** překračuje AC 50 V nebo DC 120 V bez zvlnění;
- se používají pouze tam, kde není předpisy pro elektrickou instalaci nebo normou pro konečný výrobek požadována mezi obvody **dvojitá** nebo **zesílená izolace**.

POZNÁMKA 5 **Transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím** jsou normálně určeny ke sdružení se

zařízením pro zajištění napětí odlišného od napájecího napětí pro funkční požadavky zařízení.

Ochranu před úrazem elektrickým proudem lze zajistit nebo doplnit jinými prvky zařízení, jako je **kostra**. Části **výstupních obvodů** lze připojit k ochrannému uzemnění.

POZNÁMKA 6 **Transformátory s proměnným převodem s odděleným vinutím** určené k tomu, aby byly používány technicky kvalifikovanými nebo vyškolenými pracovníky, se považují za **sdružené transformátory s proměnným převodem** a mohou mít **jmenovité výstupní napětí** nižší než AC 50 V nebo DC 120 V bez zvlnění.

Pro **oddělovací ochranné transformátory s proměnným převodem** platí:

- **výstupní napětí naprázdno** nebo **jmenovité výstupní napětí** nepřekračují AC 500 V nebo DC 708 V bez zvlnění. Pro zvláštní použití nebo podle národních předpisů pro elektrickou instalaci mohou být **výstupní napětí naprázdno** a **jmenovité výstupní napětí** do AC 1 000 V nebo DC 1 415 V bez zvlnění;
- pro **samostatné oddělovací ochranné transformátory s proměnným převodem jmenovité výstupní napětí** nepřekračuje AC 250 V;
- se používají tam, kde není předpisy pro elektrickou instalaci nebo normou pro konečný výrobek požadována mezi obvody **dvojitá** nebo **zesílená izolace**.

Pro **bezpečnostní ochranné transformátory s proměnným převodem** platí:

- **výstupní napětí naprázdno** nebo **jmenovité výstupní napětí** nepřekračují AC 50 V nebo DC 120 V bez zvlnění;
- se používají tam, kde není předpisy pro elektrickou instalaci nebo normou pro konečný výrobek požadována mezi obvody **dvojitá** nebo **zesílená izolace**.

Tento dokument neplatí pro vnější obvody a pro jejich součásti, které jsou určeny pro připojení ke vstupním a výstupním svorkám nebo zásuvkám **transformátorů**.

V případě potřeby se upozorňuje na následující:

- další požadavky na **transformátory** určené k použití ve vozidlech, na palubách lodí a letadel (z jiných platných norem, národních předpisů atd.);
- opatření k ochraně **krytu** a komponent uvnitř **krytu** před vnějšími vlivy, jako jsou houby, hmyz a hlodavci, termity, sluneční záření a námraza;

- různé podmínky pro přepravu, skladování a provoz **transformátorů**;
- dodatečné požadavky na **transformátory** určené pro použití ve zvláštních prostředích v souladu s příslušnými normami a jinými národními předpisy.

Budoucí technologický vývoj **transformátorů** může vyžadovat zvýšení horní meze kmitočtů. Do té doby lze tento dokument použít jako návodný dokument.

Tato publikace o skupinové bezpečnosti se zaměřením na bezpečnostní pokyny je primárně určena k použití jako bezpečnostní norma pro výrobky uvedené v předmětu normy, ale je také zamýšlena pro použití v technických komisích při přípravě publikací pro výrobky podobné těm, které jsou uvedeny v rozsahu této publikace o skupinové bezpečnosti, v souladu se zásadami stanovenými v Pokynu IEC 104 a Pokynu ISO/IEC 51.

Jednou z odpovědností technických komisí je, je-li to použitelné, používat základní bezpečnostní publikace (BSP – *basic safety publications*) a/nebo skupinové bezpečnostní publikace (GSP – *group safety publications*) při přípravě svých publikací.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.